

Щепаняк Аліна Сергіївна,
здобувачка вищої освіти першого (бакалаврського) рівня 3-го року навчання
Херсонський державний аграрно-економічний університет;

Базака Роман Вікторович,
к.н. із соц.ком., доцент кафедри менеджменту, маркетингу та ІТ
Херсонського державного аграрно-економічного університету

КАТАСТРОФА КАХОВСЬКОЇ ГІДРОЕЛЕКТРОСТАНЦІЇ: АНАЛІЗ ЕКОЛОГІЧНИХ І СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИХ НАСЛІДКІВ ТА ОСОБЛИВОСТІ ПІСЛЯВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ РЕГІОНУ

6 червня 2023 року російські окупаційні війська вчинили страшний акт екоциду, підірвавши Каховську гідроелектростанцію (ГЕС), що призвело до серйозних екологічних наслідків для південної частини України та всього Чорноморського регіону [1]. Каховське водосховище, яке було найбільшим в країні, мало повний об'єм понад 18 км³, з корисним об'ємом 6,8 км³. Це становило значну частину всіх штучних водойм в Україні – третина об'єму та чверть корисного об'єму усіх штучних водойм країни (28,2 км³), які безпосередньо використовувалися для сільського господарства [4].

Руйнування Каховської греблі та випуск води з Каховського водосховища призвели до великих втрат водних ресурсів. Було зупинено водопостачання 31 системи зрошення, з них: Дніпропетровська область – 30%; Херсонська область – 94%; Запорізька область – 74% [2]. Україна втратила майже четвертину операційних запасів прісної води, можливо, назавжди [4]. Підтоплення територій та зниження рівня водосховища призвело до серйозних загроз водній та продовольчій безпеці регіону. Сільське господарство зазнало великих втрат: знищено зрошення,

призупинено водопостачання для півмільйона гектарів землі, що спричинило зменшення врожайності та негативно вплинуло на продовольчу безпеку.

Приблизно 10 тисяч гектарів сільськогосподарських угідь у Херсонській області було затоплено, що призвело до втрат врожаю та призупинення обробітку на невизначений термін [3]. Зміни та зниження рівня ґрунтових вод призвели до опустелювання та деградації земель, а зміна солоності ґрунту зробила їх непридатними для вирощування певних культур. Також підриг Каховської ГЕС призвів до втрати рибних ресурсів, і загибель риби у Каховському водосховищі та нижче по Дніпру завдало значних збитків рибному господарству. Забруднення вод Дніпра і Чорного моря стало наслідком підригу Каховського водосховища [1].

Для того, щоб знизити шкідливі наслідки зруйнування Каховської ГЕС потрібно зробити декілька важливих кроків: потрібно детально обстежити Каховську ГЕС та прилеглі території необхідне для точного визначення розміру руйнувань та ступеня пошкодження інфраструктури. Оцінка впливу підригу на навколишнє середовище є ключовою для розуміння екологічних наслідків та визначення необхідності реставраційних заходів. Аналіз економічних та соціальних наслідків допомагає розробити стратегії відновлення та надати ефективну допомогу постраждалим районам. Наступним кроком, можна розробити план відновлення Каховської ГЕС, що саме є важливою складовою для відновлення енергетичної інфраструктури та забезпечення сталого розвитку регіону. Розглянути альтернативи водопостачання, що дозволить зменшити залежність від одного джерела та запобігти майбутнім кризам, оскільки відновлення екосистеми є необхідним для відновлення природного балансу.

Також, необхідним кроком є звернення за допомогою до міжнародних організацій та країн-партнерів. Це дозволить отримати необхідні ресурси та експертну підтримку. Залучення міжнародних експертів допоможе надати об'єктивну оцінку ситуації та розробити оптимальні стратегії відновлення. Потрібно не забувати про інформування населення та комунікацію з країнами-партнерами України щодо наслідків цього злочинного акту, щоб залучити уваги світової громадськості, задля вирішення шкідливих наслідків екологічної катастрофи. Значущим кроком, на нашу думку, є збір доказів злочину Росії для встановлення фактів та витягнення відповідальності. Притягнення винних до відповідальності відображає принцип справедливості та допомагає уникнути подібних інцидентів у майбутньому. Вимога компенсації від Росії, що є справедливою та ефективною мірою для відшкодування завданих збитків.

Отже, відновлення Каховської ГЕС та подолання наслідків екоциду – це складне завдання, яке потребуватиме значних зусиль та ресурсів. Співпраця з міжнародними партнерами та відповідальність країни-агресорки за свої злочини є ключовими факторами для успішного вирішення цієї проблеми.

Список використаних джерел

1. Дзюба В. Підрив Каховської ГЕС: попередні висновки і можливі наслідки. Екодія. Веб-сайт. URL: <https://ecoaction.org.ua/pidryv-kakhovskoi-hes-poperedni-vysnovky.html> (дата звернення 29.02.24).
2. Каховська ГЕС: наслідки для агросектору та удар по екології України Агрополіт. Веб-сайт. URL: <https://agropolit.com/cards/11-kahovska-ges-naslidki-dlya-agrosektoru-ta-udar-po-ekologiyi-ukrayini> (дата звернення 29.02.24).
3. На правобережній Херсонщині затопило близько 10 тисяч гектарів полів через підрив ГЕС. Економічна правда. Веб-сайт. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2023/06/7/700892/> (дата звернення 29.02.24).
4. Стефанишин Д., Бенатов Д. Катастрофа на Каховському водосховищі: причини та наслідки, які не обговорюють. Матеріали XXIII Міжнародної науково-практичної конференції «Екологія. Людина. Суспільство» (м. Київ, Україна, 7 грудня 2023 р.) / Укладач Д. Е. Бенатов. К.: Київський політехнічний інститут ім. Ігоря Сікорського, 2023. С. 244 – 247.
5. Чим загрожує підрив дамби Каховської ГЕС? BBC News Україна. Веб-сайт. URL: <https://www.bbc.com/ukrainian/news-63342063> (дата звернення 29.02.24).

Міністерство освіти і науки України
Національний університет біоресурсів і природокористування
України

ІНІ неперервної освіти і туризму
Державна наукова установа
«Інститут модернізації змісту освіти»

II ВСЕУКРАЇНСЬКА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
КОНФЕРЕНЦІЯ

«Наукові здобутки студентської та учнівської молоді
з реалізації Плану відновлення України»

м. Київ, 13 березня 2024 року

УДК 37:001:338.245-043.96

*Рекомендовано до друку рішенням вченої ради ННІ неперервної освіти і туризму
Національного університету біоресурсів і природокористування України
(протокол № 10 від 21 березня 2024 р.).*

Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України: матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції, 13 березня 2024 р. / за заг. ред. І.С. Гриценка, І.М. Грищенко, Л.П. Горбатої. Київ : РВВ НУБіП України, 2024. 163 с.

ISBN 978-617-8351-98-4

Організатори конференції: ННІ неперервної освіти і туризму Національного університету біоресурсів і природокористування України, Студентська організація НУБіП України, Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти», Харківський національний університет міського господарства ім. О.М. Бекетова, Маріупольський державний університет, Сумський державний педагогічний університет імені А.С. Макаренка, Державний торговельно-економічний університет, Херсонський державний аграрно-економічний університет, Державний біотехнологічний університет, ЗВО «Міжнародний науково-технічний університет імені академіка Юрія Бугая», Інженерно-будівельний інститут Одеської державної академії будівництва та архітектури, Боярський академічний ліцей «Лідер» Боярської міської ради Фастівського району Київської області, Дніпровський ліцей №97 Дніпровської міської ради, Ірпінський ліцей №1 Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Ірпінський гуманітарний ліцей «Лінгвіст» імені Заріфи Алієвої Ірпінської міської ради Бучанського району Київської області, Коцюбинський ліцей №2 Коцюбинської селищної ради Бучанського району Київської області, Нижчедубечанський ліцей Пірнівської сільської ради Вишгородського району Київської області, Опорний заклад освіти Богуславського академічного ліцею №1 Богуславської міської ради Київської області, Петрівський ліцей Петрівської сільської ради Вишгородського району Київської області.

Конференція проводиться з метою посилення профорієнтаційної роботи із залучення активної шкільної молоді до навчання в НУБіП України, посилення наукової складової підготовки студентів освітніх ступенів «Бакалавр» і «Магістр», та оприлюднення результатів їх дослідницької роботи, підвищення ефективності та якості наукових досліджень, обміну досвідом та представлення результатів науково-дослідної діяльності, обговорення дискусійних питань і визначення пріоритетних аспектів подальшого розвитку науки.

Організаційний комітет: Гриценко І.С., Грищенко І.М., Горбата Л.П., Олійник В.В., Мельниченко С.В., Євсюкова О.В., Семенченко Ф.Г., Витвицька О.Д., Приліпко С.М., Сизон В.Г.

Збірник наукових праць укладено за матеріалами II Всеукраїнської науково-практичної конференції «Наукові здобутки студентської та учнівської молоді з реалізації Плану відновлення України», яку підготували і провели кафедра публічного управління, менеджменту інноваційної діяльності та дорадництва й кафедра готельно-ресторанної справи та туризму ННІ неперервної освіти і туризму НУБіП України, 13 березня 2024 року.

Наповнення рубрик синхронізовано з основними напрямками роботи конференції і охоплює основні напрямки Плану відновлення України.

Для наукових, науково-педагогічних працівників, посадових осіб органів публічної влади, теоретиків і практиків, студентів та учнів, усіх зацікавлених у реалізації Плану відновлення України.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За виклад, зміст і достовірність матеріалів відповідають автори. Позиція редакції не завжди може збігатися з точкою зору автора.